

SLIMME KRACHT 2.0: VAN WOORDEN NAAR DADEN

Reactie van de WRZ op het rapport *Onderzoek naar de kennisinfrastructuur en regionale ontwikkeling in Zeeland in 2019*

SLIMME KRACHT 2.0: VAN WOORDEN NAAR DADEN

Onderzoek naar de kennisinfrastructuur en regionale ontwikkeling in Zeeland in 2019

Vijf jaar na het verschijnen van de eerste versie kunnen de adviezen van het rapport *De Slimme Kracht 2.0 van Zeeland; van woorden naar daden* (2019)* worden samengevat in drie woorden: *daadkracht*, *samenwerking* en *groeïend zelfbewustzijn*. De WRZ onderschrijft de adviezen in het rapport, en doet een aantal extra aanbevelingen.

Daadkracht: Het gaat goed met Zeeland, maar het kan beter. Het rapport beschrijft de vele overleggen in diverse combinaties met vaak dezelfde personen. De afgelopen periode is er al flink ‘gesnoeid’, maar de WRZ meent dat de inzet moet zijn: meer daden, minder woorden. Er moet gekeken worden naar *waarom en hoe* er samengewerkt kan worden en niet zozeer *met wie*: compacter en selectiever overleg met kortlopende opdrachten en een helder eindpunt.

De zwaartepunten in deze overgang van woorden naar daden moeten liggen op het gebied van de krappe arbeidsmarkt en op klimaat-adaptatie, inclusief de opdracht voor energietransitie. Voor wat betreft de krappe arbeidsmarkt zijn belangrijke vragen: hoe leidt Zeeland de toekomstige generatie op voor de beroepen van morgen en hoe behoudt de provincie potentieel op langere termijn. Dat kan alleen in een aantrekkelijke, innovatieve en uitdagende regio: een *living lab* en proefgebied. In het verlengde daarvan ligt het tweede zwaartepunt: klimaatverandering, een duurzame economie en een stijgende zeespiegel. Er liggen goede kansen voor Zeeland op het bevorderen en onderzoeken van een veilige, voedzame, welvarende en klimaatbestendige Delta. Zeeland moet zich nog pregnanter positioneren als kennisprovincie, met name op de gebieden van waterveiligheid, waterkwaliteit, energietransitie met ontwikkelingen als *Smart Delta Resources* en *Wind op Zee* en met kansen op het terrein van alternatief voedsel zoals zilte teelt en mariene biomassa. Voor onderzoek, onderwijs, bedrijfsleven en arbeidsmarkt is dat de toekomst, en alleen daadkracht kan hier tot het gewenste resultaat leiden.

Samenwerking: In de afgelopen vijf jaar zijn er vele samenwerkingen tot stand gekomen in Zeeland. De plannen van Campus Zeeland die mede zijn gefundeerd op het WRZ-rapport uit 2014 zijn grotendeels gerealiseerd. Er komt een *Joint Research Center* (JRC), het University College Roosevelt (UCR) wordt versterkt met een Department Engineering en Innovation, HZ University of Applied Sciences (HZ) geeft invulling aan het praktijkgericht onderzoek en valorisatie door middel van lectoraten, het RIAS (Roosevelt Institute of American Studies) heeft nieuw elan gekregen door de samenwerking met de Universiteit Leiden en sluit steeds meer aan bij de thema’s van Campus Zeeland, de aandacht voor Onderwijsexcellentie is geborgd in het RCEE en Scalda ontwikkelt nieuwe programma’s voor Groenonderwijs en hybride leervormen, NIOZ en WMR zijn als belangrijke onderzoeksinstituten behouden voor Zeeland. De wetenschappelijke functie van de ZB en van het Zeeuws archief zijn in deze context onderbelicht, maar onmisbaar voor de samenwerking in een wetenschappelijke omgeving.

Er wordt gewerkt aan de concrete samenwerking met belangrijke kennisinstituten en bedrijven op het gebied van deltavraagstukken in Nederland en Vlaanderen. Op de Vlaams-

Nederlandse top van november 2018 werd een samenwerkingsovereenkomst ondertekend door Campus Zeeland, de Universiteit van Gent en de beide ministers van Onderwijs om gezamenlijk te werken aan deltavraagstukken. Eén van de aanbevelingen in dit nieuwe rapport *Slimme kracht 2.0* is om na te denken over een instituut, of voorziening voor fundamenteel en toegepast onderzoek, in samenwerking met universiteiten in Nederland en Vlaanderen. Dat er op korte termijn een universiteit in Zeeland komt, is voor alle ondervraagden geen reële optie. Slimme netwerkconstructies met Zeeuwse kennisinstellingen (HZ, UCR, NIOZ, WMR, RIAS, Scalda) en Nederlands-Vlaamse partners kunnen evenzeer instrumenteel hierbij zijn. De WRZ beveelt in aanvulling op het rapport aan om alfa, bèta en gamma wetenschappers tijdelijk naar Zeeland (en Vlaanderen) te halen om (geïntegreerd) onderzoek aan een veilige, welvarende en klimaatbestendige deltaregio te doen en onderwijs te geven op vooral de gebieden waterveiligheid, energietransitie en alternatief voedsel. Datascience speelt daarbij een steeds belangrijkere rol. Zeeland heeft inmiddels ook zelf een keur aan senior wetenschappers, hoogleraren, associate professors en lectoren, op gebied van alfa bèta en gamma wetenschappen. Het zou de kennisinfrastructuur versterken als die kunnen verbonden worden in een gezamenlijk (virtueel of fysiek) onderzoeksinstituut “Sustainable Deltas: Governance and Technology”. De WRZ adviseert de komende periode te gebruiken om te onderzoeken welke vorm en financiering zo’n instituut haalbaar maakt.

Bedrijven kunnen profiteren van die aanwezigheid en na afloop van het onderzoek is de kans toegenomen dat onderzoekers zich blijvend vestigen. Samenwerken en zoeken naar synergie is de sleutel naar succes. De provincie heeft in de afgelopen vier jaar substantieel geïnvesteerd in de kennisinfrastructuur in relatie met bedrijvigheid. Nu komt het aan op meer structurele financiering van belangrijke projecten en programma’s. Voor de komende collegeperiode is dat naar het oordeel van de WRZ dan ook een belangrijk speerpunt om successen te boeken.

Zelfbewustzijn: Zeeland moet uitgaan van eigen kracht. Zelfbewust en niet afhankelijk van anderen, zo concludeert het rapport *De Slimme Kracht van Zeeland 2.0*. De WRZ onderschrijft dit volledig. Zeeland heeft veel kansen, maar moet die wel verzilveren. Niet wachten op de buitenwereld, maar zelf initiatief nemen. Aan plannen ontbreekt het niet. Er is enorme potentie en er zijn veel initiatieven, maar het ontbreekt aan focus, regie en middelen. Daarom blijft het vaak bij voornemens en overleg in plaats van concrete vervolgstappen. Zeeland is op de goede weg om een zelfbewuste kennisprovincie te worden. De WRZ adviseert door te gaan op de ingeslagen route, niet alleen in de gulden driehoek, maar met aanvulling van de eindgebruiker en maatschappelijke organisaties. Serieuze samenwerking en (inter)nationalisering moeten een verdere impuls krijgen, maar ook het omzetten van woorden in daden: breng focus aan op hoofdthema’s en werk vanuit een natuurlijk zelfbewustzijn en een krachtig Zeeuws merk. De WRZ wil (samen)werken aan de toekomst van Zeeland: niet in woorden, maar in daden.

Namens de Wetenschappelijke Raad van Zeeland

dr. J.A. Brandenbarg, voorzitter

* *Het rapport werd opgesteld door Nel Verhoeven, Onderzoeksconsultant*

Leden Wetenschappelijke Raad Zeeland

Voorzitter HZ University of Applied Sciences	De heer dr. J.A. Brandenburg (Ton) De heer J. Dane MSc BA (John) De heer W.A.M. den Ouden (Willem) De heer mr. K.F.H. Schorer (Hugo)
Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen ZB Planbureau en Bibliotheek van Zeeland Provincie Zeeland Zeeuws Archief Seminarium voor Orthopedagogiek/ Hogeschool Utrecht Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ) Roosevelt Institute for American Studies	De heer dr. P.J. Moree (Perry) De heer A.J. van der Maas (Harry, agendalid) Mevrouw dr. H. Kool-Blokland (Hannie) De heer J.E.L. de Deckere (Hans) De heer prof. dr. K.R. Timmermans (Klaas) De heer prof. Dr. G.P. Scott-Smith (Giles) De heer prof. Dr. D.A. Pargas (Damian) De heer prof. Dr. B. van den Brink (Bert) Mevrouw dr. Ir. H.M. Jansen (Henrice)
University College Roosevelt Wageningen Universiteit en Researchcentrum (WUR)/WMR Dow Chemical Company Natuurkundig Gezelschap Economische Impuls Zeeland	De heer H. Pool MSc (Henk) De heer ir. P.C. Boland (Christiaan) De heer D. ten Voorde (Dick)

Begeleidingscommissie Slimme Kracht van Zeeland 2.0

De heer dr. J.A. Brandenburg (Ton, voorzitter)
De heer prof. dr. B. van den Brink (Bert)
Mevrouw dr. H. Kool-Blokland (Hannie)
De heer dr. P.J. Moree (Perry)
De heer W.A.M. den Ouden (Willem)
De heer H. Pool MSc (Henk)